

Sokak számára jelentettek megrázkódtatást az 1948–1950-es évek.

Közéjük tartozott *Bíró Lajos Pál*, a *Köznevelés* korábbi, alapító főszerkesztője is, akinek 1949-ben ott kellett hagynia minisztériumi állását, és meg kellett válnia a laptól. Az oktatási szaktekintély, az angol nyelv ismert tanára azonban nem esett kétségbe, megalakította az *Élő nyelvek szemináriuma* elnevezésű nyelvoktatói munkaközösséget, mely fia, Bíró Pál keze alatt idővel nyelviskolává alakult. Bíró Pállal az édesapjáról beszélgettünk.

– Miért mondott le az édesapjáról az oktatásirányítás 1949-ben?

– Valaki vagy valakik karrierjének az útjában álltak. Egyik napról a másikra köszöntek el tőle a minisztériumban. Két gyerekkel nem nyalogathatta a sebeit, munkát kellett találnia. Különben is, büszke ember lévén nem ülhetett sokáig nyugton, és nem fogadhatott el szakmai felkészültségéhez, tájékozottságához, tekintélyéhez alacsonynak számító állást. Kínáltak neki ilyet.

– Hogyan sikerült magánnyelviskolát alakítani 1949-ben?

– Munkaközösség volt a neve. Ebbe nem köthetett

bele a hivatal. Az ötvenes évektől kezdve több külföldi delegáció is megfordult hazánkban. Kellettek nyelveket ismerő és beszélő emberek. Minthogy elsők között a németek jöttek, apáméknak németet is kellett tanítaniuk, pedig ők főként az angollal és a franciával foglalkoztak. A németet idővel az olasz, a spanyol követte.

– Ellen tudtak állni a nagy átlamosítási hullámnak?

– Nem volt könnyű, hiszen sokan látták volna szívesen a TIT keblein belül a munkaközösséget. Szerencsére az édesapáméknál tanuló miniszterek, államtitkárok, politikai befolyással is rendelkező tudósok, közéleti emberek kiálltak az iskola mellett. Vitathatatlanok voltak ugyanis az Élő nyelvek szemináriumának szakmai sikerei. Úgy gondolták, hogy a TIT-ben nem őrizhetné meg kivívott szakmai rangját a munkaközösség.

– A nyelviskola feledtetni tudta édesapjával a Köznevelést?

– Nem, ő a Köznevelést amolyan harmadik gyerekének tekintette. Érdekelte a sorsa. Jól esett neki, hogy egy-egy szerkesztő 1949 után is számí-

tott a segítségére, szakmai, szerkesztői segítséget kért tőle.

– A főszerkesztő fia biztosan gyerekként olvasta először a *Köznevelést*?

– Édesanyám is tanár volt, őt is érdekelte, miről ír a férje lapja, ám bennünket, gyerekeket akkoriban inkább a mesék kötötték le. Nálunk az angolszász nevelés honosodott meg a családban, szüleink nem sok tilalomfát állítottak körénk. Szabadon nevelkedtünk. Egyetemista koromban ismertem meg a lapot, és a Műegyetemen tanítva váltam rendszeres olvasójává. Ekkor értettem meg, mit jelenthetett apámnak a *Köznevelés*, mit jelent a tanároknak ez az újság.

– A mostani *Köznevelést* is ismeri?

– Három évvel ezelőtt eljöttem az egyetemről, és azóta csak ritkán kerül a kezembe a lap. E ritka alkalmakból ítélve az újság még mindig az állami oktatásra összpontosítja a figyelmét. A világ megváltozott, mind több a nem állami oktatási intézmény. Nyitni kellene feléjük. Nem reklám jellegű cikkekre, hanem a szakmai értékeket felmutató írásokra gondolok elsősorban.

– Köszönjük a szelíd kritikát, és ha már a nyelviskolánál tartunk, elmondaná, miben rejlett édesapja nyelvtanítási módszerének sajátossága, ereje?

– Szerinte egy munkaközösségben nem taníthat mindenki a saját feje után. Fontosnak tartotta, hogy a csoportban legyenek szaktekintélyek, olyan tanárok, akikre fel lehet nézni, akiknek a tanácsait érdemes megfogadni. Nem tartotta helyesnek az angol nyelvű programok átírás nélküli alkalmazását. Ő úgynevezett felvezető anyagokat íratott az angol programokhoz. A magyar gondolkodás szabályaihoz igazított, előkészítő anyagokat. Modul rendszert dolgozott ki, egymásra építette a tananyagot. Az Élő nyelvek szemináriumában ma is az édesapám által kidolgozott módszert alkalmazzuk, természetesen hozzáigazítva az idegen nyelvek tanításában elért újabb eredményekhez, meghonosodott eljárásokhoz.

– Bíró Lajos Pál nemcsak oktatáspolitikus, szerkesztő, nyelvtanár volt, hanem szerző is.

– Szótára ma is használatos, könyvei is forgalomban vannak, melyeket főként angolul írt. Tevékeny ember volt, sok mindennel foglalkozott. Mégis, a *Köznevelés* hagyott benne mély nyomot. A lap, amelytől elválaszthatatlanná vált az élete.